

BASIN İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ İKTİDARIN BASKISI ALTINDA

Ahmet Abakay

Çağdaş Gazeteciler Derneği Genel Başkanı Sol Gazetesi Yazarı

İktidarla medya ilişkileri tarihsel süreç içinde , her zaman tartışmalı, sıkıntılı ve acılarla dolu bir seyir izlemiştir.

Siyasal iktidarlar,basın, düşünce ve ifade özgürlüğünü her dönemde kendileri için tehlikeli bulmuşlardır.

Bu sadece Türkiye’de değil genel olarak dünyada da bu süreç benzerlikler göstermiştir.Diğer ülkelerde de medya kuruluşları ve medya mensupları ağır baskılara uğramıştır. Bu olgu “düşünce suçu” kavramını da beraberinde yaratmıştır.

Örneğin Galileo düşünce suçlusudur.Çünkü dünyanın yuvarlaklığından, dünyanın kendi ve güneşin etrafında döndüğünden söz ediyor.Taraftar da buluyor.Bu düşünceler dönemin iktidarı için, Kilise için tehlikeli ,sakıncalı düşüncelerdir.Bu kişi cezalandırılmalıydı.Cezalandırıldı.

Ülkemize gelirsek benzer durumlarla karşılaşyoruz.

Pir sultan Abdal düşünce suçlusuydu.Çünkü sazla, ezgiyle söyledikleri sözler iktidar için tehlikeliydi.Muhelif, eleştirel sözlerdi ve geniş taraftar buluyordu.Bu kişinin cezalandırılması gerekiyordu.

Dönemin iktidarı Hızır Paşa’yı görevlendirerek bu kişiyi cezalandırdı, idam etti.

Bu örnekleri çoğaltmak mümkün.Nazım Hikmet ,Aziz Nesin,Muammer Aksoy,Ahmet Taner Kışlalı,Uğur Mumcu, Hrant Dink gibi çok sayıda aydın, gazeteci dönemin iktidarları için düşünce suçlularıydılar.

Hepsi cezalandırıldı.

Bazıları öldürüldü,bazılarının yaşamı,mahkemelerde, cezaevlerinde karartıldı.

Son 100 yılda ülkemizde 90 dolayında gazeteci, aydın öldürüldü.

Sebahattin Ali,Abdi ipekçi,Çetin Emeç,Musa Anter,Uğur Mumcu,Metin Göktepe,Muammer Aksoy,Ahmet Taner Kışlalı İlhan Erdost ,Hrant Dink,Onat Kutlar, Doğan Öz,ümit Kaftancıoğlu ve15 dolayında ermeni gazeteci,yazarları bunlar arasında.

Öldürülen bu kişilerin hepsinin iki ortak özelliği var.Birincisi hepsi yaşadıkları dönemlerin iktidarlarına karşı yazılar yazan, konuşmalar yapan muhalif kalemlerdi.

İkincisi ise hiçbirisinin katilleri ortaya çıkarılmadı.Bazılarının tetikçileri yakalandıysa da onları azmettiren, arkalarındaki derin güçlere dokunulmadı.

Bütün bu örnekler Türkiye’de iktidar- Medya, iktidar düşünce özgürlüğü ilişkisinin ne denli zor bir yürüyüş içinde olduğunun birkaç örneğidir.

Türkiye’de her dönemde gazeteciler, yazarlar aydınlar ve yayın organları baskılarla karşılaşmış, eziyet görmüşlerdir. Özellikle son 10 yıllık AKP döneminde gazeteciler ve medya yönetimleri çok ağır baskı altında tutulmuşlardır.

Halen 71 gazeteci tutukludur, Gazeteci yazarlar hakkında 8.000 den fazla dava devam etmektedir, bu da medya da otosansür olgusunu ortaya çıkarmaktadır. Başbakan strasbourg ta yaptığı konuşmada bu kişileri gazeteci değil, terör örgütü ile bağlantılı, “terörist “ olarak değerlendirmişti bu büyük haksızlıktır ve doğru değildir.

Başbakan savcının iddiasını tekrarlamaktadır.

Başbakan bu açıklamalarla görülmekte olan davayı etkileme suçu işlemektedir.

Tutuklu Ahmet Şık’ın yayınlanmadan toplatılan kitabı ise Başbakan tarafından aynı toplantıda, bamba imalinde kullanılan malzeme ile eşdeğer tutulmuştur. Türkiye’de Kürtçe TV yayınına başlamakla övünen iktidar yetkilileri, Azadiya Welat adlı Kürtçe gazetenin yazarı ve yöneticisi Vedat Kurşunu’un 166 yıl, aynı gazetenin yazarı ve yöneticisi Emine Demir’in 133 yıl hapis cezasına mahkum edilmesi konusunda aynı duyarlılığı göstermemekte, “konu yargıdadır” gibi inandırıcı olmayan gerekçeye sığınmaktadırlar. konu yargıdan kaynaklanabilir. Ancak yargıdaki olumsuzluğu gidermek, bu konudaki yasaları demokratikleştirmek siyasal iktidarın görevidir. Oysa Cezaevindeki tutukluların önemli bölümü Terörle mücadele yasasında kaynaklanmaktadır. Bu yasa AKP hükümetinin 2006 yılında yaptığı değişiklikle ağırlaştırılmıştır. Konuyu, sorunu yargının sırtına atmak bu anlatma doğru değildir.

Kaldı ki, yapılan son anayasa değişikliği referandumundaki düzenlemelerle yargı büyük ölçüde iktidara bağımlı kılınmıştır.

Yargıya güven ve buradan adalet beklentisi büyük ölçüde artık yıpranmıştır.

Basın özgürlüğünün önündeki önemli engellerin başında Terörle Mücadele Yasası gelmektedir. Bu yasa kaldırılmalıdır. Ya da ilk aşamada bu yasanın 6. Ve 7. Maddeleri kaldırılmalı, yasa demokratikleştirilmelidir. Bir başka önemli sorun da Özel Yetkili Mahkemelerin varlığıdır. Bu mahkemeler darbe dönemlerinin, OHAL uygulamalarının mahkemelerinin, DGM lerin isim değiştirmiş halidir ve kaldırılması gerekirdi. Ancak bu yapılmadı. Sadece mahkemelerin adı değiştirildi. İşlevleri devam ediyor.

Yasa dışı telefon dinlemeleri devletin, iktidarın bilgisi dahilinde devam etmekte, bu en çok da gazetecileri olumsuz etkilemektedir. Gazeteciler haber kaynaklarıyla artık telefonda haber alamamakta, haber kaynakları da bilgi vermekten kaçmaktadırlar.

Sınır tanımayan gazeteciler örgütünün türkiyeyi dünya sıralamasında 148 . sırada sayması Türkiye için itibar kırıcı bir durumdur.

Amerika merkezli Gazetecileri Koruma Komitesi Türkiye’deki basın ve ifade özgürlüğü üzerindeki iktidarın baskılarının görülmemiş düzeye ulaştığını belirten rapor açıkladı ve hükümeti bu tutumu nedeniyle sert şekilde eleştirdi ve uyardı.

Ancak iktidar temsilcileri bu raporu eleştirdi, karşı çıktı. Oysa aynı hükümet üyeleri geçen yıl aynı örgütün Türkiye raporunu överek referans göstermiş, sahip çıkmıştı. Çünkü Gazetecileri Koruma komitesi geçen yılki raporunda Türkiye’deki tutuklu gazetesi sayısını düşük (8 kişi) göstermişti.

Avrupa Birliği ilerleme raporunda da ülkemizdeki düşünce ve ifade özgürlüğü sert dille eleştirilmektedir. Bu rapor da TBMM Anayasa komisyonu Başkanı, AKP Milletvekili Prof. Burhan Kuzu tarafından bir TV kanalının canlı yayınlanan tartışma programında çöpe atıldı.

Böyle bir anlayışa sahip iktidar tarafından yönetilmekteyiz.

“Güneydoğudaki Havan mermisi ile istanbul’da, Ankara yazılan yazı yazı, resim tuali arasında fark yoktur” diyen bir içişleri bakanına sahip bir ülke olmanın talihsizliğini yaşıyoruz.